

Socialdepartementet
Ert dnr: S2023/02794

Yttrande – betänkandet Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)

Örebro kommun har beretts tillfälle att lämna yttrande över betänkandet Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40). Nedan följer Örebro kommuns synpunkter.

Örebro kommun tillstyrker utredningens förslag. Örebro kommun vill särskilt framhålla utredningens metod att inkludera målgruppens erfarenheter i utredningsarbetet på seriöst och respektfullt sätt. Vi anser att denna metod bör användas som modell vid framtagande av betänkanden framöver. Örebro kommun anser att betänkandets förslag är viktiga för att säkerställa att barnets rättigheter realiserar i Sverige.

Örebro kommun står bakom förslaget att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen. Vi instämmer i utredningens ställningstagande att bristerna i FN-kommittéernas hantering av klagomål, bland annat långa handläggningstider, inte kan vara ett skäl att inte ratificera tilläggsprotokollet. Snarare bör Sverige fortsatt verka för att synliggöra brister i kommittéernas arbete i syfte att utveckla det.

Örebro kommun vill påpeka att utredningens förslag kan komma att kräva mer resurser hos kommunernas socialtjänster, vilket inte framgår av betänkandets konsekvensanalyser.

Offentligt biträde ska förordnas för barn i mål om umgängesbegränsning med mera

Örebro kommun står bakom förslaget. Här är det viktigt att betona att ett offentligt biträde behöver ha kunskap och kännedom om barn och deras olika förutsättningar att förmedla sig. Många barn kan behöva förtydligande kommunikation eller annat stöd för att kunna förstå och ta till sig information, med mera.

Stärkt rätt för barn under 15 år att komma till tals och överklaga beslut om placeringar enligt LVU

Örebro kommun uppfattar att det finns vissa svårigheter med detta förslag. En

svårighet gäller barns mognad, dvs. att som barn ha förmåga att veta vad som objektivt är det bästa för barnet gällande en placering. Vad ska överklagandet grundas på, det som blir bäst i längden eller hur förhållandet är för tillfället? En annan svårighet är hur det kan säkerställas att det inte förekommer påtryckningar från vårdnadshavare/föräldrar gällande barnets åsikt.

Det är otydligt varför förslaget bara rör placeringsbeslut och inte andra insatser som kontaktfamilj.

Förtydliga socialnämndens ansvar att anmäla behov av eller överlämna ansökan om offentligt biträde

Örebro kommun ställer sig bakom förslaget. Det är positivt att detta förtydligas och i Örebro kommun praktiseras detta redan.

Stärkt rätt att höras i domstol för barn under 15 år i mål enligt LPT, LVU och socialtjänstlagen

Örebro kommun står bakom förslaget, men anser att förslaget kräver stor försiktighet. Hur ska ett barn kunna ta ställning till att medverka i domstol? Det är ett stort ansvar för ett barn att befinna sig i en domstol. Ett förslag är att domare pratar enskilt med barnet och inte under förhandling (som de exempelvis gör i Norge).

Skyldigheten att lämna information på ett sätt som barn förstår ska framgå i LPT, LSS, LVU, socialtjänstlagen och i utlänningsförordningen

Örebro kommun står bakom förslaget, men anser att det är otydligt hur syftet ska kunna uppfyllas i praktiken. Hur ska det säkerställas att yngre barn, barn med annat modersmål eller barn med nedsatt språklig funktion eller annan funktionsnedsättning har förstått? Vilka metoder ska användas för detta ändamål? Kommer det offentliga biträdet ha kunskap om rekommenderade arbetssätt som till exempel ”sociala berättelser” eller ”alternativ och kompletterande kommunikation” (AKK)?

Författningsförslag

I detta kapitel står att läsa ”Den som lämnar information ska i den ska i den utsträckning det är möjligt försäkra sig om att den unge har förstått den lämnade informationen” (s. 77). Denna typ av skrivning förekommer på flera ställen i betänkandets förslag, men det saknas en beskrivning av hur det ska gå till i praktiken och vem det är som ska ha det ansvaret.

Barnrättsbyråer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud

Örebro kommun står bakom förslaget att införa oberoende barnombud. Det finns dock en ökad risk att barn och unga kan hamna i en beroendeställning eftersom barnombud erbjuds till de barn som har minst kontakt med övriga vuxna. Denna omständighet behöver särskilt beaktas vid utformningen av arbetet.

En viktig aspekt när barn blir tilldelade barnombud är att anpassa utifrån kön, kultur och språk. Vi anser till exempel att barnrättsbyråer behöver sträva efter att erbjuda stöd i nationella minoritetsspråk, på samma sätt som kommuner och förvaltningsmyndigheter i Sverige gör idag. Det är dessutom viktigt att barnombuden har kompetens och behörighet att arbeta med barn för att kunna anpassa efter de behov som barnet har i specifika situationer likväl som generella.

John Johansson (S)
Kommunstyrelsens ordförande
Örebro kommun